

اقتصاد کشور را به دیوانه‌بازی‌های ترامپ گره نزنید!

مرتبط کردن همه امور به برجام و معطل و بلا تکلیف نگه داشتن مدیریت و اقتصاد کشور به دیوانه‌بازی‌های ترامپ، همان خسارت بزرگی است که دشمن می‌پسندد.

مرتبط کردن همه امور به برجام و معطل و بلا تکلیف نگه‌داشتن مدیریت و اقتصاد کشور به دیوانه‌بازی‌های ترامپ، همان خسارت بزرگی است که دشمن می‌پسندد. اکنون تعلیق و انتظاری که به جان فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان و مدیران ما افتاده، مجال حرکت و خلاقیت را از آنان گرفته است. خبرگزاری رویترز به نقل از منابع آگاه گزارش داد که دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا روز جمعه (دیروز) تمدید تعلیق تحریم‌های ایران را امضا می‌کند و توافق هسته‌ای را همچنان حفظ خواهد کرد. تا لحظه تنظیم این گزارش، خبری درخصوص جزئیات اقدامات ترامپ در روز جمعه منتشر نشده است اما همان‌طور که روزنامه کیهان پیش از این در یادداشت‌ها و گزارش‌های متعدد تأکید کرده بود که ترامپ با دیوانه‌بازی‌های نمایشی این‌طور القا می‌کند که با برجام مخالف است، اما او آن‌قدر احمق نیست که از برجام خارج شود.

قرار بود با اجرای برجام در ازای محدودیت گسترده در صنعت هسته‌ای ایران، تمامی تحریم‌ها بالمره لغو شود اما- همان‌طور که منتقدان نیز از ابتدا به درستی تشخیص دادند- اکنون برجام به عاملی برای خالی کردن دست ایران از مولفه‌های قدرت تبدیل شده است.

برجام اکنون عبارت است از اقدامات نقد ایران در مقابل وعده‌های نسیه طرف مقابل؛ بنابراین هیچگاه طرف وعده‌دهنده از ادامه قرارداد صرفنظر نمی‌کند چون ضرری برای او نخواهد داشت.

خبرگزاری رویترز در ادامه نوشت: ترامپ در عین حال که تعلیق تحریم‌های هسته‌ای را امضا می‌کند تحریم‌های هدفمند جدیدی نیز علیه ایران اعمال خواهد کرد.

استیو منوچین، وزیر خزانه‌داری آمریکا هم در یک کنفرانس خبری گفته بود انتظار می‌رود ترامپ در روزهای آینده تحریم‌های جدیدی علیه ایران معرفی کند.

وی در جمع خبرنگاران کاخ سفید گفت: «من انتظار دارم تحریم‌های بیشتری علیه ایران معرفی شود».

واشنگتن اگزمینر؛ نیز در گزارشی نوشت: سناتورهای دموکرات آمریکایی می‌گویند «دونالد ترامپ رئیس‌جمهور این کشور می‌تواند و باید تحریم‌های جدیدی را علیه ایران وضع کند که توافق هسته‌ای را نقض نکنند.

دیوید سترفیلد؛ معاون خاور نزدیک وزارت خارجه آمریکا نیز که برای ارائه توضیحاتی درخصوص استراتژی دولت جدید آمریکا در قبال سوریه به سنا رفته بود، از قصد واشنگتن برای اعمال تحریم‌های جدید علیه ایران سخن گفت و تأکید کرد که واشنگتن برای مقابله با ادامه حضور ایران در سوریه، برنامه‌هایی دارد که بهترین گزینه در میان گزینه‌های موجود در این برنامه، اعمال تحریم علیه جمهوری اسلامی ایران است.

لغو بالمره تحریم‌ها!

اکنون حدود 30 ماه از امضای برجام و همچنین حدود 24 ماه از آغاز اجرای تعهدات 1+5 ذیل برجام سپری شده است. در طول مذاکرات، منتقدان دلسوز با دلایل فنی و کارشناسی تأکید می‌کردند که دولت ایران می‌بایست قبل از امضای توافق، قواعد بدیهی همچون «توازن تعهدات» و «همزمانی اجرای تعهدات» و «اخذ تضمین از طرف مقابل» و «پیش‌بینی برگشت‌پذیری امتیازات واگذار شده در صورت نقض عهد» را به جهت حفظ منافع ملی و عزت مردم کشورمان رعایت کند. اما برخی مقامات ارشد دولت و رسانه‌های به ظاهر حامی دولت در اقدامی نامناسب، برانگیز نه تنها از این انتقادات کارشناسی استقبال نکرده بلکه با فحاشی به منتقدان، آنها را به جهنم حواله دادند.

هیچ مذاکره یا قرارداد و معامله‌ای، به خودی خود اصالت و ارزش ندارد؛ بلکه اهمیت و اعتبار آن، به اهداف و نتایج است. اما متأسفانه دولت آقای روحانی و تیم مذاکره‌کننده، از ابتدا به خود مذاکره و توافق به هر قیمت اصالت دادند و بدتر از آنها، برخی محافل سیاسی-رسانه‌ای سهل‌اندیش یا ماموریت‌دار که موج مطالبه و هیچانی کاذب برای مذاکره و توافق به هر قیمت به راه انداختند.

بر همین اساس دولتمردان و رسانه‌های زنجیره‌ای، تمامی امور کشور- حتی آب خوردن مردم- را به برجام گره زدند. مقامات ارشد دولت تأکید داشتند که در روز اجرای برجام- 94 دی ماه- تمامی تحریم‌ها بالمره لغو خواهد شد و نه تعلیق و روزنامه‌های مدعی اصلاحات نیز با تیتراهایی همچون «تحریم‌ها به تاریخ

پیوست‌ها، صیحه بدون تحریم‌ها، فروپاشی تحریم‌ها، اینک بدون تحریم‌ها، تحریم رفت‌ها، پیروزی، بدون جنگ‌ها؛ و... به استقبال این توافق رفتند. با هیاهوی رسانه‌ها، برجام به عنوان فتح‌ها؛ الفتح‌ها؛ آفتاب تابان‌ها؛ توافق قرن‌ها؛ بزرگ‌ها؛ بزرگ‌ترین دستاورد تاریخ ایران‌ها؛ نشانه تسلیم همه قدرت‌ها؛ بزرگ در برابر اراده ملت‌ها؛ ورق‌ها؛ خوردن تاریخ به نفع ایران‌ها؛ پیروزی بزرگ‌تر از فتح خرمشهر‌ها؛ و... معرفی شد.

ترامپ ادامه‌دهنده راه اواما مدعیان اصلاحات و نشریات زنجیره‌ها؛ ای در ماه‌ها؛ های اخیر تلاش کردند تا با ترامپ‌ها؛ هراسی، وی را یک استثنا معرفی کرده و از این طریق سیستم حاکمه آمریکا را بزک و تیرنه کند. در این میان برخی روزنامه‌ها؛ های مدعی اصلاحات پا را فراتر گذاشته و تاکید کردند که ایران در دوره اواما فرصت‌ها؛ سوزی کرد و نتیجه این فرصت‌ها؛ سوزی، گرفتار شدن در دوره ترامپ است.

ترامپ‌ها؛ هراسی با هدف تیرنه سیستم حاکمه آمریکا توسط مدعیان اصلاحات در داخل کشور در حالی است که ترامپ- به عنوان نماینده جمهوری‌ها؛ خواهان- و اواما- به عنوان نماینده دموکرات‌ها؛ ها- در هر موضوعی با هم اختلاف داشته باشند، در دشمنی با جمهوری اسلامی ایران و مردم کشورمان هیچ اختلافی با هم ندارند. مقامات ارشد دولت یازدهم‌ها؛ اواما‌ها؛ را فردی مودب! و باهوش! خطاب قرار داده و از برد-برد در مذاکرات هسته‌ها؛ ای سخن گفتند. حال مرور کوتاهی داریم بر کارنامه دولت اواما در اجرای برجام.

در سال ۹۲ دولت باراک اواما در اقدامی مغایر حقوق بین‌الملل از صدور روادید‌ها؛ حمید ابوطالبی‌ها؛ سفیر پیشنهادهی ایران برای سازمان ملل- با این ادعا که وی تروریست است- اجتناب کرد و دولت یازدهم نیز بعد از مدتی مجبور شد فرد دیگری را بدین منظور جایگزین گزینه ابتدایی خود کند. در آذرماه سال ۹۴ نیز اواما قانون محدودیت تردد سفرکنندگان به کشورهای خاص‌ها؛ را امضا کرد. در اولین روز اجرای برجام- دی ماه ۹۴- و در مقطعی که مدعیان اصلاحات تاکید داشتند که تحریم‌ها؛ ها؛ به تاریخ پیوست‌ها؛، دولت اواما با تصویب تحریم‌ها؛ های ضدایرانی، نقض برجام را کلید زد. وزارت خزانه‌ها؛؛ داری آمریکا با صدور بیانیه‌ها؛ ای از افزودن نام شرکت‌ها؛ و افراد جدید به فهرست تحریم‌ها؛ های ایران به واسطه ارتباط با برنامه موشکی ایران خبر داد. پس از آن، سریال نقض برجام توسط دولت اواما با غارت ۲ میلیارد دلاری اموال ایران، تمدید قانون تحریمی ایسا، تصویب قانون محدودیت ویزا، تصویب بیش از ۸۰ طرح ضدایرانی در کنگره آمریکا و پابرجا ماندن تحریم سوئیفت و... ادامه یافت.

باراک اوامای مؤدب! در آبان سال ۹۵ و در واپسین روزهای ریاست‌ها؛ جمهوری خود، قانون وضعیت اضطراری علیه ایران را تمدید کرد. در همان ایام برخی رسانه‌ها؛ نوشتند: اواما با این کار آخرین لگد را به برجام زد‌ها؛.

در حالی که ترامپ در رقابت‌ها؛ های ریاست‌ها؛ جمهوری سال گذشته، سیاست‌ها؛ های دولت اواما را زیر سؤال برده و قول داده بود سیفون را در کاخ سفید خواهد کشید، در موضوع ایران، مسیر اواما را ادامه داد. وی در تکمیل قانون محدودیت ویزای دولت اواما، قانون جنجالی محدودیت مهاجرت را امضا کرد؛ ترامپ همچنین در ادامه اقدامات ضدایرانی اواما، قانون سیاه‌ها؛؛ چاله تحریم- یا همان مادر تحریم‌ها؛ ها- را امضاء کرد. هراس‌ها؛ افکنی در پسابرجام

برخی از دولتمردان در کنار روزنامه‌ها؛ های زنجیره‌ها؛ ای مدعی شدند که دستاورد تقریباً هیچ برجام تقصیر منتقدان دولت است و مخالفان برجام با اقدامات خود باعث ایجاد هراس در سرمایه‌ها؛؛ گذاران خارجی می‌شوند‌ها؛.

این ادعای مضحک در حالی است که رسانه‌ها؛ های خارجی در گزارش‌ها؛ های متعدد تاکید کردند که آمریکا برخلاف تعهدات خود در برجام با هراس افکنی در بانک‌ها؛ و شرکت‌ها؛ های خارجی، مانع سرمایه‌ها؛؛ گذاری خارجی در پسابرجام می‌شود.

در همین زمینه بلومبرگ-اردیبهشت ۹۵- در گزارشی با عنوان‌ها؛؛ مدیران اجرایی نیز در مورد رفع تحریم‌ها؛ های ایران گنج شده‌ها؛؛ اند‌ها؛؛ به تحقیق و بررسی در زمینه نگرانی شرکت‌ها؛؛ های اروپایی برای ورود به بازار تهران‌ها؛؛ اشاره کرد و نوشت‌ها؛؛: نیمی از کمپانی‌ها؛؛ های بین‌المللی به شدت مشتاق‌ها؛؛ اند تا با ایران وارد تجارت شوند و تحقیقات نشان داده است که تنها کمپانی‌ها؛؛ های خارجی به علت اینکه همچنان تحریم‌ها؛؛ های ایران به طور کامل برداشته نشده است، عقب کشیده‌ها؛؛ اند‌ها؛؛.

همچنین روزنامه‌ها؛؛ نیویورک‌ها؛؛ تایمز‌ها؛؛؛- فروردین-۹۶ در گزارشی با‌ها؛؛ اشاره به تداوم هراس شرکت‌ها؛؛ های بین‌المللی از معامله با ایران به دلیل تحریم‌ها؛؛ های پابرجا مانده آمریکا، تصریح کرد‌ها؛؛: حتی مشتاق‌ها؛؛ ترین سرمایه‌ها؛؛ گذاران خارجی در ایران آهسته گام برمی‌زنند‌ها؛؛. و‌ها؛؛؛ آسوشیتدپرس‌ها؛؛؛ نیز چندی پیش در گزارشی نوشته بود: شرکت‌ها؛؛ و بانک‌ها؛؛ های

بین‌المللی از وزارت خزانه‌داری آمریکا خواسته‌اند؛ و با صدور یک دستورالعمل مکتوب به تشریح قواعد و قوانین تعامل با ایران بپردازد ولیکن دولت آمریکا به عمد از صدور هرگونه سند مکتوب در این باره امتناع کرده است بنابراین شرکت‌هایی که قصد ورود به ایران را دارند فعلاً در این باره دست نگه داشته‌اند؛ فصل مشترک تحلیل‌های رسانه‌ها و شرکت‌های خارجی این است که شرکت‌های خارجی مشتاق معامله با ایران با ثبات و قدرتمند هستند و مسئله آنها در شرایط فعلی مواجهه با تهدیدهای علنی آمریکا- برخلاف تعهد صریح در برجام- است، منتها جماعت غربگرا حاضر نیستند نازک‌تر از گل به آمریکا بگویند و ترجیح می‌دهند مطابق میل آمریکا توپ را در زمین داخلی بیندازند.

دستاوردهای از تقریباً هیچ!

به ادعای مقامات ارشد دولت، آمریکا تاکنون به تعهدات برجامی خود متعهد نبوده است و با گستاخی از اجرای آن شانه خالی کرده است. به همین علت برجام از ابتدا به اقدامات نقد ایران در مقابل وعده‌های نسبی آمریکا بدل شده است؛

از سوی دیگر آمریکا بعد از ایجاد محدودیت گسترده در صنعت هسته‌ای ایران، با همراهی کشورهای اروپایی عضو 5+1 بر تضعیف دو مولفه قدرت دیگر جمهوری اسلامی، یعنی رشد و پیشرفت صنایع موشکی و نفوذ منطقه‌ای ایران متمرکز شده است. طرف مقابل با اجرای ترفند نخ نما اما کاربردی؛ پل‌پلیس خوب- پلیس بد؛ به دنبال مذاکره در قالب برجام‌های دیگر است. بنابراین بر هم خوردن مستقیم برجام، مادر راه را بر ادامه مذاکره بر روی دیگر مولفه‌های قدرت ایران خواهد بست.

قرار بود با اجرای برجام در ازای محدودیت گسترده در صنعت هسته‌ای ایران، تمامی تحریم‌ها بالمره لغو شود اما- همانطور که منتقدان نیز از ابتدا به درستی تشخیص دادند- اکنون برجام به عاملی برای خالی کردن دست ایران از مولفه‌های قدرت تبدیل شده است. دشمن در پی آن است تا پس از؛ هسته‌ها؛ ای رفت ولی تحریم‌ها پابرجا ماند؛؛ به خیال خام خود؛ موشکی رفت ولی تحریم‌ها پابرجا ماند؛ و قدرت منطقه‌ها؛ ای رفت ولی تحریم‌ها پابرجا ماند؛ و... را عملیاتی کند.

در حال حاضر بنابر مستندات متعدد، دولت ترامپ هم برجام را می‌خواهد؛ و هم تحریم‌ها را. به عبارت ساده‌تر، ادامه معامله برای طرفی که وعده نسبی می‌دهد هیچگاه ضرری نخواهد داشت. ترامپ با دیوانه‌بازی‌های نمایشی اینطور القاء می‌کند که با برجام مخالف است، اما او آنقدر احمق نیست که از برجام خارج شود.

راهبرد دولت ترامپ، دست بالا گرفتن در قبال ایران برای اعمال سختگیری، آغاز مجدد مذاکره، فزون طلبی و تحمیل برجام جدید (موشکی، منطقه‌ها؛ و...) است. در این ارتباط، تمدید تعلیق 90 روزه تحریم‌ها و بالا نگاه داشتن ریسک سرمایه‌گذاری در ایران، تصویب و اعمال تحریم‌ها؛ جدید علیه ایران و اعلام عدم پای‌بندی ایران به برجام از ارکان این راهبرد است.

رئیس‌جمهور آمریکا بایستی هر ۹۰ روز یک‌بار تحریم‌هایی که در قوانین مختلف آمریکا به بهانه‌ها؛ هسته‌ها؛ ای علیه ایران صادر شده‌اند را تعلیق کند. این پروسه هم سرمایه‌گذاران خارجی را سردرگم می‌کند و هم فعالین اقتصادی در داخل کشور را معطل نگه می‌دارد. در روزهای گذشته، احمد خرم وزیر راه دولت اصلاحات در مصاحبه با روزنامه آرمان گفته بود؛ پس از برجام تا به امروز حدود ۲۵۰ الی ۲۶۰ میلیارد دلار تفاهمنامه امضا شد اما هنوز یک میلیارد دلار آن هم وارد کشور نشده است؛

نکته قابل تأمل و البته تأسف برانگیز این است که بزک‌کنندگان شیطان بزرگ، برای این سیاست خصمانه و این سنگ اندازی آشکار در مسیر مناسبات اقتصادی ایران، سوت و کف و هورا می‌کشند و هر بار که ترامپ، به صورت دست و پا شکسته، برخی از تحریم‌ها را موقتاً تعلیق می‌کند، از خود بی‌خود شده و غش و ضعف می‌روند و با توهین به شعور مردم، این اقدام را دستاورد برجام جا می‌زنند.

جای خالی اقدام متقابل

متأسفانه از آغاز اجرای توافق هسته‌ها؛ ای تاکنون علیرغم نقض فاحش برجام از سوی آمریکا، دولت آقای روحانی هیچگاه اقدام متقابلی انجام نداده است.

مجلس شورای اسلامی در زمان بررسی توافق هسته‌ها؛ ای؛ برجام؛ عنوان؛ قانون اقدام متناسب و متقابل دولت جمهوری اسلامی ایران در اجرای برجام؛ تصویب کرد. در این قانون پیش‌بینی لازم را برای زمانی که برجام از سوی طرف‌ها؛ توافق نقض شود، کرده است. در بند 3 این قانون آمده است؛ دولت موظف است هرگونه عدم پایبندی طرف مقابل در زمینه لغو مؤثر تحریم‌ها یا بازگرداندن تحریم‌ها؛ لغو شده یا وضع تحریم تحت هر عنوان دیگر را به دقت رصد کند و اقدامات متقابل در جهت احقاق حقوق ملت ایران انجام دهد و همکاری داوطلبانه را متوقف نماید و توسعه سریع برنامه هسته‌ها؛ ای صلح‌آمیز جمهوری اسلامی ایران را سامان دهد به طوری که ظرف مدت 2 سال ظرفیت غنی‌سازی کشور به 190 هزار سو افزایش یابد؛ این ماده قانونی به وضوح تکلیف دولت در برابر هرگونه نقض برجام را مشخص کرده

است.

بر اساس این قانون هرگاه یکی از حالت‌های سه‌گانه زیر تحقق یابد دولت موظف به توقف همکاری‌ها؛
داوطلبانه و توسعه سریع برنامه هسته‌ها؛ ای‌صلح‌ها؛ آمیز است. حالت‌های سه‌گانه عبارتند از:

۱- عدم پایبندی طرف مقابل در زمینه لغو مؤثر تحریم‌ها

۲- بازگرداندن تحریم‌ها؛ لغو شده

۳- وضع تحریم تحت هر عنوان دیگر

در مردادماه سال جاری؛ طرح مقابله با فعالیت‌های بی‌ثبات‌ساز ایران 2017؛ یا همان؛ کاتسا 2017؛ با کد S722 در مجلس نمایندگان آمریکا با 419 رأی موافق و 3 رأی مخالف به تصویب رسید. این طرح سپس در سنای آمریکا با 98 رأی موافق و 3 رأی مخالف به تصویب رسید و پس از آن، دونالد ترامپ؛ رئیس‌جمهور آمریکا، این طرح را امضا و به قانون تبدیل کرد. طرح مذکور به دلیل گستردگی به؛ مادر تحریم‌ها؛ و؛ سیاه‌چاله تحریم؛ مشهور شد. با تصویب این طرح دیگر چیزی از برجام باقی نماند.

بازی کشدار آمریکا با جنازه برجام در کنار انفعال و پرهیز از اقدام متقابل از سوی دولت، موجب شده است تا اقتصاد کشور همچنان معطل نگه داشته شده و به دیوانه‌بازی‌های ترامپ گره بخورد.

همانطور که پیش از این نیز ذکر شد، هر سه چهار ماه یک بار، این هیجان مضحک راه می‌افتد که آیا دولت آمریکا؛ تمدید تعلیق برخی تحریم‌ها؛ را امضا می‌کند یا نه؟ و بعد که تمدید شد، محافل غرب؛ گرای تهیدست و بزک‌کننده شیطان بزرگ، برای این پیروزی خیالین، اعلام جشن می‌کنند! حال سؤالی که در افکار عمومی ایجاد می‌شود این است که برجام چگونه توافقی بود که همه امتیازات (دسترنج 3 دهه تلاش شبانه‌روزی دانشمندان هسته‌ها) را ظرف کمتر از 2 ماه واگذار کرد اما آمریکا با مجوز ما قانونا صاحب این اختیار شد که به جای لغو یا تعلیق بلندمدت همه تحریم‌ها، تنها بخش کوچکی از آن را در دوره‌های کوتاه مدت سه چهار ماهه تعلیق نماید و در هر فصل، چشم ما به اخم و لبخند طرف مقابل باشد؟! پس از امضای برجام، کنگره و دولت آمریکا، اغلب تحریم‌ها را به بهانه‌های دیگر (مانند قانون‌های تحریمی کاتسا و آيسا) باز گردانده‌اند و به همین دلیل، سرمایه‌گذاران و شرکای خارجی با وجود علاقه به همکاری پرسود با ایران، ریسک این کار را نمی‌پذیرند. این یعنی دمیدن روح تعلیق و رکود به کلیت اقتصاد ایران در سایه سراب پرطمطراق برجام.

مرتبط کردن همه امور به برجام و معطل و بلاتکلیف نگه‌داشتن مدیریت و اقتصاد کشور، همان خسارت بزرگی است که دشمن می‌پسندد. اکنون تعلیق و انتظاری که به جان فعالان اقتصادی و تولیدکنندگان و مدیران ما افتاده، مجال حرکت و خلاقیت را از آنان گرفته و به رکود سنگین در عرصه کسب و کار و ریل‌گذاری مدیریتی انجامیده است.

مرحوم هاشمی رفسنجانی- تیر 95؛ نیز در دیدار جمعی از مدیران و کارشناسان حوزه رسانه و صنعت، به انتقاد از افزایش 900 هزار میلیاردی نقدینگی و معمای محل نگهداری و مصرف آنان پرداخت و گفت: اگر 20 درصد این نقدینگی؛ها برای تأمین نیازهای واحدهای تولیدی تعطیل شده برگردند، علاوه‌بر برگشت رونق به اقتصاد، مشکل بیکاری جوانان تحصیل کرده، مخصوصاً کارگران بیکار شده را حل می‌کند که معضل بسیار خطرناک برای جوانان، خانواده‌ها و جامعه شده است؛. وی همچنین- شهریور 95- در دیدار وزیر و معاونان وزارت کار و رفاه برای دومین بار تصریح کرد: اگر نقدینگی کشور که رقم قابل توجهی است، مدیریت شود، موجب جبران رکود و کاهش تورم می‌شود؛. سیاست‌های خرابکارانه

محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه، چهارشنبه هفته گذشته در سفر به روسیه با سرگئی لاوروف وزیر امور خارجه روسیه دیدار کرد.

ظریف در این دیدار گفت: آمریکا سیاست‌های خرابکارانه خود را در پشت برجام اجرا می‌کند. وزیر امور خارجه که پیش از ظهر روز چهارشنبه برای دیدار با هم‌تای روسی خود به مسکو سفر کرده بود، چهارشنبه شب برای دیدار با هم‌تایان اروپایی خود در گروه 5+1 و رئیس‌سیاست خارجی اتحادیه اروپا راهی بروکسل شد. پنج‌شنبه هفته گذشته نشست مشترک وزیر امور خارجه کشورمان با نماینده سیاست خارجی اتحادیه اروپا و وزیرای خارجه فرانسه، آلمان و انگلستان در مقر اتحادیه اروپا در بروکسل برگزار شد. فدریکا موگیرینی، هماهنگ‌کننده کمیسیون برجام و وزیرای خارجه فرانسه، آلمان و انگلستان در این جلسه بطور مشترک، بر تعهد اروپا و دولت‌های خود بر اجرای برجام به عنوان یک دستاورد منحصر به فرد دیپلماسی چند جانبه تأکید کردند.

ظریف همچنین به طور جداگانه با وزیرای امور خارجه کشورهای انگلستان، فرانسه، آلمان، بلژیک و موگیرینی، نماینده عالی سیاست خارجی اتحادیه اروپا ملاقات و درخصوص مسایل مورد علاقه گفت‌وگو و تبادل نظر کرد؛ لزوم تقویت اقدامات اروپا

وزیر امور خارجه پيش از ترك بروكسل در جمع خبرنگاران گفت: اتحاديه اروپا علاوه&zwjz بر حمايت گفتاري از برجام، در عمل هم اقداماتش را تقويت كند تا مردم از برجام بهره&zwjz مند شوند.

ظريف با بيان اينكه در اين مذاكرات در مورد روش&zwjz هايي براي فائق آمدن بر محدوديت&zwjz هاي بانكي بحث شد، گفت: در مصاحبه&zwjz اي كه سه وزير اروپايي و خانم موگريني داشتند تاكيد كردند كه ايران به برجام پاييند بوده و اين پاييندي را آژانس بايد تأييد كند كه بارها اين پاييندي را تأييد كرده و ايران اين حق را دارد از تمام منافعش بهره&zwjz مند شود.

وزیر خارجه ایران پس از رایزنی&zwjz های دوجانبه و شرکت در نشست با حضور وزرای خارجه سه کشور اروپایی و موگرینی درباره برجام، بروكسل را به مقصد تهران ترك كرد.